

KÖNYVTÁR/KÉZIRATTÁR

Központi könyvtárunkat 2023-ben 126 regisztrált olvasó használta. Az elmúlt év során 305 könyvet és folyóiratot vettünk leltárba központi könyvtárunkban. A Lőrinczi-ház könyvtárában több mint 600 könyvet katalogizáltunk. A Jordáky-könyvtárban 13 regisztrált olvasó volt, és 115 új kötettel gazdagodott.

Központi könyvtárunk látja el az EME kiadványainak terjesztésével járó feladatokat is (árusítás, forgalmazás, raktározás stb.), a tiszteletpéldányok és az előfizetett kiadványok kiosztását, a bel- és külföldi cserekapcsolatok lebonyolítását és a kötelezpéldányok elküldését. Így az elmúlt év folyamán az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadványaiból 1575 kötetet ajándékoztunk vagy tiszteletpéldányként adtunk át különböző intézményeknek, iskoláknak és vendég előadóknak, valamint a szerzőknek. Cserepartnereinknek 587 kiadványt postáztunk, adtunk át személyesen vagy megbízott személy által.

Ebben az évben 26 személy/intézmény fizetett elő az Erdélyi Múzeum folyóiraatra, melynek első három számát átvehette postai küldeményként vagy székházunkban személyesen.

Az év elején leltároztuk az EME saját kiadványainak raktáron lévő példányait, az elmúlt öt év vastartalékát dobozokba csomagoltuk, és a Moll-ház kiürült garázsába szállítottuk.

Az elmúlt évben kiadványainkkal részt vettünk a Csíkszeredai Könyvvásáron, a 94. Ünnepi Könyvhéten Budapesten, a Sepsiszentgyörgyön tartott Sepsi Book Könyvvásár és Kortárs Irodalmi Fesztiválon, júniusban a 11. Kolozsvári Ünnepi Könyvhéten, augusztusban pedig a 2023-ban megjelent köteteinkkel gazdagítottuk a Kolozsvári Magyar Napok alkalmából szervezett könyvvásár kínálatát, ahol az EME kiadványai igen nagy érdeklődésnek örvendtek.

Az elmúlt időszakban gyűjteményünk néhány értékes adománnyal gyarapodott. Tóth Sándor (1913–2007) matematikatörténész hagyatéka (kéziratok, szakmai levelezés, egyetemi jegyzetek, anyaggyűjtés, kéziratári anyagról készült másolatok, 9 irattartó doboz, Szócs Sándor Attila révén), Simon Katalin történelemtanár adományából pedig gyászjelentések, egyetemi leckekönyv, munkakönyv, különböző igazolások és oklevelek kerültek gyűjteményünkbe. Jancsó Katalin a kézdivásárhelyi Konrádi orvoscsalád iratainak egy kisebb töredékét adta be, az adományokat köszönjük.

Lőrincz László biológus, muzeológus hagyatékából 4 db doboz, negatívok (1954–1965 között), grafikák és dokumentumok kerültek az EME-hez, valamint Renner Ervin hagyatéka tovább-bővült dokumentumokkal, fotókkal, tárgyakkal. Kolozsváry Zoltán gépészmérnöktől, egyetemi oktatótól 10 db albumot és egy mappa negatívot vettünk át digitalizálásra.

DIGITALIZÁLÁSI PROGRAMOK – AZ ERDÉLYI DIGITÁRIS ADATTÁR – AZ EME ELEKTRONIKUS KÖNYVTÁRA

A digitalizálási programok által igyekszünk online hozzáférhetővé tenni mind az erdélyi tudományos örökséget, gyűjteményeket, régi kiadványainkat, mind a legfrissebb szakirodalmat, kutatási eredményeket és az egyesületi rendezvények dokumentumait. Digitalizálási munkálatokat rendszeresen végzünk az EME-ben. Ezek többnyire fel is kerülnek nyilvánosan az EDA-ba. Azonban vannak olyan gyűjtemények, melyek a kutatásainkat segítik elő, ezek zárt rendszerben érhetőek el, csupán a kutatások lezárását, publikálását követően válnak publikussá.

Az EDA feltöltése mellett további hagyatékok átvételére került sor, és a digitalizálásuk is folytatódott. Több eszköz beszerzésével a tárhely mérete is megnövekedett, így biztosítva az adatok biztonságos tárolását. Továbbá felkerültek az EDA-ba a megjelent folyóiratok, kötetek, események plakátjai, dokumentumai. Technikai feldolgozás alá került több személyes hagyatéknál már digitalizált anyaga, ezek metaadatolása is egyidejűleg zajlik.

Szám szerint feltöltésre került az EDA-ba: 2 Erdélyi Múzeum összesen 112 cikke, az Emberek és Kontextusok sorozat 2 kötete, a Certamen 2 kötete 43 cikkel, Teleki Domokos: A Spanyolok Mexicóba. Sajtó alá. rend. Egyed Emese, 4 önálló kötet (Karda-Markaly, Aranka: Csíkszék és a csíkszéki nemesség a 16–17. században, Maczelka Csaba: A kora újkori angol utópiák magyar története, Balázs Imre József: Üvegfej és homokóra: Déry Tibor korai műveiről, Márton László (szerk.): Fejezetek Székelyföld technikatörténetéből), az MTK 17. kötetének 13 cikke, az ACTA 2022/2 kötet 10 cikke, az MTF 4 db megjelent kötete (Harangus Katalin, Kakucs András: Valószínűségszámítás és statisztika a mérnöki gyakorlatban (2021), Bitay Enikő: Hegesztési alapismeretek (2021), Bitay Enikő, Végvári Ferenc: Hőkezelési laboratórium (2022), Gergely Attila Levente: Polimer anyagok anyagtudományi és feldolgozástechnikai laboratóriuma (2022)), a TTF 4 kötete (Miholcsa Gyula: Erdély napórái, Jancsó Árpád: A Temesvár–Lippa–Radna helyi érdekű vasút története, Jancsó Árpád: Bánát első vasútja. Az Oravica–Báziás-vasútvonal története – 2021, Miholcsa Gyula: Jön Az Üstökös! – 2022), 3 db tanulmánykötet (Bartók Katalin, Bauer Norbert (szerk.): Erdély püspöke, tudósa és mecénása – Haynald Lajos (kötet + 4 cikk), Kálai Sándor: Irodalom és médiakultúra, Makkai Júlia Anna: Erdély arcai. Sikerkönyvek Erdély-képe), a Tudóstár adatbázisa 4 kötettel bővült, valamint eseményekhez kapcsolódó kitüntetések, oklevelek, laudációk, események programleírásai.

Renner Zsuzsannától, az egykori Renner-cipőgyár örökösétől átvettünk többdoboznyi hagyatékat, melyek fotókat, dokumentumokat tartalmaznak: összesen 67 db összefoglaló tételt. A Kolozsvári Magyar Napokon a Renner-cipőgyárhoz tartozó emlékek közül 96 új tétel került digitalizálásra, valamint kb. 200 db fénykép, katalógus, melyet az egykori alkalmazottak hoztak be.

Finta Gyula matematikatanár és felesége, Halay Hajnal rajztanár és képzőművész hagyatékát digitalizáltuk, több mint 820 fotót, 162 színházi jelmeztervet, grafikát. Ezek metaadatolása és az EDA-ba való feltöltése még hátravan.

A 2023-as évben folytatódott Pálffy Károly fotóalbumainak digitalizálása. Számszerűen 8 album, több mint 820 felvétel lett digitalizálva.

Elkezdődött Asztalos Sándor több mint ezer tételből álló fotóhagyatékának digitalizálása, aki egykori kolozsvári ügyvédként és a Bolyai Tudományegyetem jogi karának tanáraként Mikó Imrével együtt szerkesztette a Magyar Kisebbség jogi mellékletét. A fotóművészet művelőjeként számos nemzetközi kiállításon aratott sikert, és írói arcképfotói

rendszeresen megjelentek az Utunk hasábjain, hagyatéka rendkívül értékes az általa készített portréfotók miatt, amelyeken 278 közismert erdélyi személyiség szerepel.

Sor került a Martin Lajos-hagyaték 271-es témagyűjteményének utolsó tételeinek a digitalizálására, feldolgozására és metaadatolására. Számszerűsítve ez 60 tételt jelent. A teljes hagyaték 264-es és 271-es témagyűjteményének a feltöltése az EDA-ba ezután fog következni, ez összesen 657 tételt jelent, melyek adatainak ellenőrzése még hátravan.

Sikerült bővíteni az EDA Nagyjaink, Tudósportrék mappát is. A tavaly elkezdett Kiss Andrással kapcsolatos, az Egyesületet érintő dokumentumok beszkenyelése után idén elkezdtük a Kiss Andrásról szóló irodalomnak a begyűjtését, feldolgozását, ezek metaadatolása és az EDA-ba való feltöltése még hátravan.

Átvételre került Lőrincz László nagyenyedi biológus, muzeológus hagyatéka, negatívok, fotók, grafikák, megkezdtük a digitalizálást. Számszerűsíthető adat még nincs.

Kolozsváry Zoltán (10 db album és egy mappa negatív) és Lőrincz László fényképei és negatívjai kerültek hozzánk (4 db doboz, negatívok 1954–1965 közöttől, grafikák és dokumentumok).

Tovább folytatódott Müller Ádám fotóanyagának digitalizálása és feldolgozása (108 db felvétel.)

2023 júliusában került hozzánk Sebe Ákos néprajzkutató, helytörténész hagyatéka, amelyet ugyanazon év augusztusában sikerült digitalizálni. A hagyaték több, a Nyáradmentén található már megjelent monográfia kéziratát tartalmazta (szám szerint 10-et), valamint a hozzájuk kapcsolódó korabeli képeket is.

A 2023-as év végére a digitális adattár 24 600-ról 33 460 tételre gyarapodott, amelyből még nem minden tétel nyilvános. Elérhetősége: <https://eda.eme.ro/>

Tóth Orsolya,
a Könyvtár- és Információs Központ igazgatója

2024. február 24.
Kolozsvár